

IN MEMORIAM

Mikael Bäck

(8.7.1962–31.5.2007)

RALF WISTBACKA

Ornitologisk sekreterare

Den 2.6.2007 nåddes vi av det tragiska beskedet att Mikael Bäck omkommit under en paddlingstur på Skinnarfjärden i Korsholms skärgård. Paddlingsturen i det hårda väder som rådde ingick i hans pågående inventering av sångsvan. Sångsvansprojektet utgjorde endast en liten del av hans omfattande ornitologiska verksamhet, som till vår djupt kända förståmning ändades i förtid.

Mikael var en av dem som på den gamla goda tiden brukade sitta kvar på Ostrobothnia Australis (OA) möten efter föredragen och diskutera senaste nytt i den Österbottniska naturen. Jag minns att jag försökte värva honom som inventerare till OAs ugglruta i slutet på 1980-talet. Eftersom ugglrutan låg i Petalax och Mikael var från Singsby i Korsholm rann hans deltagande i projektet ut i sanden. Norra Korsholm var ett område som länge förskönades från skogsbrukets destruktiva inverkan och den fina skogsnaturen i hemknutarna var säkert en viktig inspirationskälla för Mikael som ornitolog och naturvän.

Efter att ha avlagt en diplomingenjörsexamen vid Åbo Akademi återvände Mikael till Österbotten och blev från början av 1990-talet en flitig och regelbundet återkommande observatör på Valsörarnas fågelstation. Han dök också upp i andra sammanhang t.ex. som frivillig flygekorreinerare i Vasa stads flygekorrekarteringar år 1995. År 1999 övertog han inventeringen av Övermalax och Vias kartor i OAs tornfalksprojekt. Detta område skötte han ända fram till våren 2007. Tillsammans med Tuomo Jaakkonen gjorde han en mycket intressant iakttagelse av hur tornfalkarna reagerar på sorkbrist. En hane som häckat i Malax 2002 och 2003 kontrollerades av Tuomo i närheten av Kemi under sorkbottenåret 2004. Då sorkstammarna återigen börjat öka år

Mikael Bäck vid en tornfalksholk i Esse 6.7.2004. Foto: Mattias Kanckos

2005 återvände hanen till sina hemtrakter i Malax. Från och med sommaren 2003 inventerade han också tornfalksholkarna i Pedersöre då han inledde sin tid som ringmärkare med att praktisera för Gunnar Stara. Hans ringmärkningsverksamhet karakteriserades av en satsning på kvalitet. Åren 2004–2006 ringmärkte han bl.a. 339 tornfalksungar och märkte 245 silltrutsungar med färgringar. Ringmärkningen har givit intressanta kontroller av färgmärkta silltrutar i Spanien och Libyen. Återfynd av tornfalkar har rapporterats från Storbritannien och Tunisien.

Det var först under projektarbetet med silltrut i Mellersta Österbotten år 2003 som vi började inse vilken kapacitet Mikael egentligen hade som fält-

ornitolog. Inventeringen av silltrutbeståndet mellan Nykarleby och Himango hade aldrig blivit utförd utan honom och detsamma gällde undersökningen av silltrutarnas ungproduktion i Karleby åren 2004–2005. I svåra utskärsförhållanden genomförde han de första undersökningarna av silltrutens ungproduktion med hjälp av individuell märkning av nykläckta ungar. Den enda semestervecka han unnade sig sommaren 2004 var då hans nyblivna fru Silvia kom på besök från Schweiz.

Sommaren 2006 skötte han inventeringen av fågelfaunan i Valsörarnas naturskyddsområde. En för honom typisk arbetsdag var närmare 20 timmar lång. Den inleddes med inventering av fågelskär och avslutades med räkning av svärter längs huvudöns stränder. Däremellan gjordes fältarbete för att klargöra silltrutens häckningsframgång. Forskningsassistenterna fick bytas ut med jämna mellanrum innan fältundersökningarna var klara. Våren 2007 var inventeringsrapporten ännu inte klar men hans avsikt var att färdigställa den då han återvänt till hemmet i Schweiz.

Den sista gången vi pratades vid var i slutet av maj 2007. Då hade han också aktiverat sig inom det nya fågelatlasprojektet och värvat andra inventerare till fältarbetet. Vi diskuterade huruvida man också skulle kunna ha videsparven som en projektart inom fågelatlasen. Möjligheterna att motivera ornitologer att röra sig i dagens svårt sargade skogsnatur bedömde vi som små. Mikael var igen på väg till Malax för att genomföra årets tornfalksinventering. Inventeringsfärden till sångsvanens sjöar under maj månads sista och stormiga dag gjorde att så inte blev fallet.

För att visa vår respekt för vår vän Mikael's hängivna och gedigna livsverk som ornitolog och naturvän färdigställdes rapporten om Valsörarna 2006 av Jan Hägg utgående från Mikael's efterlämnade manuskript.

Björnsafari till Kuusamo i juli 2012

ANJA SJÖHOLM

Om man vill komma nära in på björnar under relativt säkra omständigheter kan man åka på björnsafari till Kuusamo. Vi var ett gäng från OA som gjorde resan i juli 2012. Vid Isokenkäisten Klubi nära östgränsen bor man bekvämt och äter god mat. Vägen dit är lång från Vasa men målet är värt alla timmar i bilen.

Guiden hämtade oss på kvällen och visade oss vägen till gömslet nära Kuntivaara. Vi gick in i skogen från parkeringen och det var ett tyst gäng som kånkade på kamerautrustningen. Jag undrade lite över hur nära oss den närmsta björnen befann sig och stigen genom skogen kändes lång. En korp ropade i tystnaden. Ödemarksljud. Guiden bröt bitar från en kvist då och då